

ÄLYKÄS ERIKOISTUMINEN

Satakunnan maakuntaohjelma 2018-2021

Aluekehitysasiantuntija Krista Tupala

Älykäs maaseutu
20.1.2020

SATAKUNTALIITTO
Regional Council of Satakunta

Älykäs erikoistuminen - Smart specialisation

- **Älykäs erikoistuminen**
  - alueen erityisten ominaisuuksien ja varojen tunnistamista, kilpailuetujen korostamista
  - alueellisten sidosryhmien osaamisen tuomista tulevaisuudennäkymän tueksi.
  - alueellisten innovaatiojärjestelmien vahvistamista sekä tiedonkulun maksimointia
- **Satakunnassa tavoitellaan älykästä, osallistavaa ja kestäväää kasvua**
  - kannustavan yhteisöllisyyden, puhtaan elinvoiman sekä ihmislähtöisten ratkaisujen kautta (Satakunnan Tulevaisuuskäsikirja 2035)
  - Maakunnan erikoistumisen lähtökohtana on olemassa oleva alueellinen osaaminen ja Satakunnan maakuntaohjelman 2018-2021 valmisteluun on kytketty älykkään erikoistumisen (S3) lähestymistapa.
- **Älykkään erikoistumisen lähestymistapa huomioi myös mahdollistavat teknologiat (KET, key enabling technologies).**
  - Hyvinvointiteknologiat, cleantech, ICT, automaatio, robotiikka, tekoäly

Älykäs erikoistuminen - Smart specialisation RIS3

Euroopan Unionin ohjelmakausi 2014-2020

- alueelliseen innovaatiojärjestelmääjatteluun ja alueelliseen erikoistumiseen pohjautuva ”smart specialisation” –EU 2020 strategian yhtenä kärkenä.

Tuleva ohjelmakausi 2021-2027

- *Älykkäämpi Eurooppa (innovaatiot ja älykäs talouden murros)*
- Vihreämpi vähähiilinen Eurooppa (puhtaat ja reilut energiaratkaisut, tuki vihreille ja sinisille investoinneille, kiertotalous, sopeutuminen ilmastonmuutokseen ja riskienhallinta)
- Verkostoituneempi Eurooppa (liikkuvuus, alueelliset ICT-yhteydet)
- *Sosiaalisempi Eurooppa (sosiaalisten oikeuksien pilari)*
- Kansalaisten Eurooppa (kestävä ja yhdennetty kaupunki-maaseutu-rannikkoalueiden paikallinen kehittäminen)

Rakennerahastot & CAP 2021-2027

- Digitalisaatio: palveluissa, elinkeinojen uudistamisessa ja kehittämisessä
- Yrittäjyyden edistäminen
  - työvälitteet, rahoitus,
  - työvoiman saatavuus,
- Biotalous edistäminen
- Osaaminen ja innovaatiot, innovaatioekosysteemit

Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiofoorumit 2020

SATAKUNTALIITTO
Regional Council of Satakunta

Toimintalinja 1
KANNUSTAVAA
YHTEISÖLLISYYTTÄ

Toimintalinja 2
PUHDASTA
ELINVOIMAA

Toimintalinja 3
IHMISLÄHTÖISIÄ
RATKAISUJA

ÄLYKÄS ERIKOISTUMINEN

Yrittäjyys

Työllisyys ja sosiaalinen
osallisuus

Teollisuuden uudistuminen

Kierto- ja biotalous

Energia

Sininen kasvu

Hyvinvointi

Elämystalous

Turvallisuus

Saavutettavuus

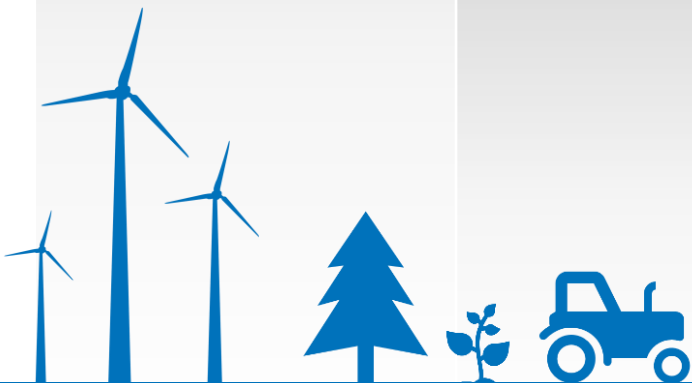
Key Enabling Technologies (KET) :

Automaatio,
robotiikka,
data-analytiikka,
tekoäly,
3D,
Hyvinvointi-
teknologiat

Maakuntaohjelma 2018-2021 Toimintalinja / kehittämisteema	Älykkään erikoistumisen teema	Kuvaus
<p>Toimintalinja 2: Puhdasta elinvoimaa</p> <p>Kehittämisteema: Uudistuva teollisuus</p>	<p>Teollisuuden uusiutuminen</p>	<p>Maakunnan uusiutuvan teollisuuden osaaminen vahvistaa älykästä erikoistumista ja mahdollisuuksia kasvuun. Satakunnassa vahvistetaan kehittämistoimijoiden, tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden sekä elinkeinoelämän tutkimus, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan maakunnallista sekä kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä, mikä mahdollistaa esim. uusien teknologioiden pilotoinnin.</p> <p>Teollisuuden tuotteiden ja palveluiden jalostusarvoa kasvatetaan ja luodaan edellytykset uusille markkina-avauksille ja sitä kautta kansainväliselle kasvulle. Uusiutuvan teollisuuden osaaminen ja arvoverkot houkuttelevat maakunnan kehittyviin teollisuuspuistoihin lisää toimijoita ja investointeja. Teollisuuden toiminnan turvaamiseksi on tärkeää kehittää toimintaympäristöä tavalla, joka tukee yritysten kilpailukykyä, parantaa niiden toimintaedellytyksiä ja varmistaa toiminnan jatkon Satakunnassa. Tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden sekä kehittämisorganisaatioiden osaamisen hyödyntäminen on välttämätöntä uusiutumiselle.</p>
	<p>Automaatio ja robotiikka</p>	<p>Satakunnassa on vahva automatiikkaan ja robotiikkaan erikoistunut klusteri: Robocoast-verkostossa on mukana robotiikan, automatiikan, esineiden internetin ja tekoälyn parissa toimivia yrityksiä sekä myös tutkimus-, koulutus- ja kehitysorganisaatioita. Robotiikka- ja automatiikka-alalla korostuu teknologiaosaamisen ja erityisesti ohjelmisto-osaamisen merkitys.</p>

Maakuntaohjelma 2018-2021 Toimintalinja / kehittämisteema	Älykkään erikoistumisen teema	Kuvaus
Toimintalinja 2: Puhdasta elinvoimaa Kehittämisteema: Uudistuva teollisuus	Energia	<p>Satakunnassa edistetään monipuolista energia-alan osaamista ja koulutusta sekä liiketoimintaa. Kehitetään energiatehokkaita teollisuuden energia- ja ympäristöteknologisia ratkaisuja sekä edistetään niiden käyttöönottoa. Uusiutuvan energian tuotantoa, käyttöä ja siihen liittyvää yrittäjyyttä edistetään. Maakunnan energiaosaaminen vahvistaa älykästä erikoistumista ja mahdollisuuksia kasvuun.</p>
	Biotalous, kiertotalous	<p>Satakunnan teolliset symbioosit luovat mahdollisuuksia teollisuuden siirtymiselle energia- ja materiaalitehokkaaseen ja vähähiiliseen toimintatapaan. Teollisuuden ja alkutuotannon sivuvirtoja hyödyntämällä voidaan tuottaa uusia tuotteita ja innovaatioita, biopohjaisia raaka-aineita ja jalosteita muun teollisuuden käyttöön. Kiertotalouden edistäminen edellyttää toimijoiden yhteistyötä ja sitoutumista sekä osaamisen kehittämistä.</p> <p>Luonnonvarojen vastuullisella ja innovatiivisella käyttämisellä voidaan vahvistaa alue- ja paikallistaloutta, luoda uusia liiketoimintamahdollisuuksia sekä työpaikkoja. Kiertotalouden edistämiseksi tulee kehittää logistiikka- ja liikkumisratkaisuja mm. digitalisaatiota hyödyntäen sekä ottaa käyttöön uusia toimintatapoja ja teknologioita. Tavoitteena on kehittää toimintamalleja ja menetelmiä sekä erillisin demohankkein luoda mahdollisuuksia kiertotalouteen, jonka osaaminen on osa maakunnan älykkään erikoistumisen profiilia.</p>

Maakuntaohjelma 2018-2021 Toimintalinja / kehittämisteema	Älykkään erikoistumisen teema	Kuvaus
Toimintalinja 2: Puhdasta elinvoimaa Kehittämisteema: Uudistuva teollisuus	Sininen kasvu	<p>Sinisellä kasvulla tarkoitetaan EU-tasolla merten luonnonvarojen kestäväää hyödyntämistä. Satakunnassa sinisellä kasvulla tarkoitetaan laajemmin veteen liittyvää TKI-toimintaa, meriteollisuutta, meriklusteria, vesiosaamisen kehittämistä, pohjavesiä, vesien suojelua, kalataloutta, virkistystä, hyvinvointipalveluja ja vesistömatkailua kaikissa vesistöissä.</p> <p>Siniselle kasvulle on Satakunnassa vahvat perusteet ja vesiluonnonvarojen hyödyntämiseen kestäväällä pohjalla liittyy huomattava innovaatio- ja kasvupotentiaali. Satakunnassa on vesien hoidossa ja suojelussa merkittävää kansainvälistä osaamista.</p> <p>Merelliset elinkeinot toimivat positiivisen rakennemuutoksen ajureina. Lounais-Suomen meriklusterissa on monipuolista osaamista ja alueella toimii huomattava määrä eri merielinkeinojen harjoittajia, eturintamassa telakat ja niiden alihankintaverkoston kuuluvat yritykset.</p> <p>Satakunnassa sinisen talouden potentiaalia on meriteollisuuden ja -teknologian ohella mm. vesistömatkailussa ja merellisissä hyvinvointipalveluissa, kalataloudessa, vesiviljelyssä ja energiassa. Maakunnan sinisen kasvun osaaminen vahvistaa älykästä erikoistumista ja mahdollisuuksia kasvuun.</p>

Maakuntaohjelma 2018-2021 Toimintalinja / kehittämisteema	Älykkään erikoistumisen teema	Kuvaus
<p>Toimintalinja 3: Ihmislähtöisiä ratkaisuja</p> <p>Kehittämisteema: Vetovoima</p>	<p>Elämystalous</p>	<p>Elämyspalvelut, kuten laadukkaat kulttuuri- ja matkailupalvelut sekä tapahtumat sekä niihin liittyvä osaaminen lisäävät maakunnan vetovoimaisuutta ja elinvoimaa. Kulttuurilla ja taiteella on merkittävä rooli identiteetin luojana, elinympäristön viihtyvyyden lisääjänä sekä hyvinvoinnin edistäjänä. Maakunnan elämystalouden osaaminen vahvistaa älykästä erikoistumista ja mahdollisuuksia kasvuun. Satakunnan tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden yhteistyötä ja kansainvälisyyttä tuetaan tavoitteena niiden tunnettuuden ja vetovoiman lisääminen.</p>
<p>Toimintalinja 3: Ihmislähtöisiä ratkaisuja</p> <p>Kehittämisteema: Hyvinvointi</p>	<p>Hyvinvointi- teknologia ja – palvelut</p>	<p>Julkisten resurssien ja palveluiden kohdentamiseksi etsitään uusia palvelukonsepteja ja innovaatioita ikäihmisten kotona selviytymisen tukemiseen sekä lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistämisen tarpeisiin. Maakunnan hyvinvointiteknologian osaaminen vahvistaa älykästä erikoistumista ja mahdollisuuksia kasvuun.</p>

Maakuntaohjelma 2018-2021 Toimintalinja / kehittämisteema	Älykkään erikoistumisen teema	Kuvaus
<p>Toimintalinja 3: Ihmislähtöisiä ratkaisuja</p> <p>Kehittämisteema: Turvallisuus</p>	<p>Turvallisuus</p>	<p>Maakunnallista yhteistyötä arjen turvallisuuden ylläpitämiseksi ja parantamiseksi lisätään. Edistetään asukkaiden, järjestöjen ja yhteisöjen turvallisuusriskien ennaltaehkäisyä turvallisuussuunnittelulla.</p> <p>Ilmastonmuutos ja sen seurauksena vaihtelevat sääolosuhteet lisäävät konkreettisia ihmisten arkea uhkaavia turvallisuuden riskejä. Myös elinkeinoelämän turvallisuuskulttuurin ylläpitämiseen tulee kehittää toimintamalleja ja ratkaisuja.</p> <p>Satakunnassa on aloitettu maakunnallinen turvallisuussuunnittelu. Arjen turvallisuuden parantaminen on laaja-alaista viranomaisyhteistyötä, ja sidoksissa aktiiviseen paikalliseen kehittämiseen. Viranomaisyhteistyön rooli kasvaa rakenteiden ja toimintaympäristön muutoksessa. Palvelujen kehittämiseen tarvitaan julkinen sektori, yritykset, ja yhdistykset. Maakunnan turvallisuusalan osaaminen vahvistaa älykästä erikoistumista ja mahdollisuuksia kasvuun.</p>

Älykäs erikoistuminen-
Smart specialisation

Lisätiedot:

Katja Laitinen

Satakuntaliitto

katja.laitinen@satakunta.fi

Puh. 044 711 4360

SATAKUNTALIITTO
Regional Council of Satakunta